

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ καθόρισε τα πλαίσια της άσκησης της υπό ευρεία έννοια οικονομικής πολιτικής. Μετέφερε τη νομισματική και συναλλαγματική πολιτική σε κοινοτικό επίπεδο, ενώ άφησε τη δημοσιονομική πολιτική, τις πολιτικές αγοράς εργασίας και απασχόλησης και τις μικροοικονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές στην αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων. Συγκεκριμένα:

1) Συναλλαγματική πολιτική: η συνθήκη προβλέπει μια πολιτική συν/κών ισοτιμιών του ευρώ που καθορίζεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μετά από συνεργασία της Επιτροπής και της ΕΚΤ. Μέχρι τώρα δεν υπάρχει ενεργή πολιτική συν/κών ισοτιμιών και δεν έχουν υπογραφεί διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με άλλες χώρες. Ούτε έχουν υπάρξει γενικοί προσανατολισμοί συν/κής πολιτικής. Επιβάλλεται συνεργασία και αλληλοπληροφόρηση μεταξύ του Συμβουλίου Ecofin και της ΕΚΤ. Μέχρι τώρα μόνο η ΕΚΤ έχει επηρεάσει την ισοτιμία του ευρώ με τις παρεμβάσεις της στις αγορές συν/τος ή έμμεσα μέσω των αλλαγών των επιτοκίων στα πλαίσια της νομισματικής πολιτικής.

2) Νομισματική πολιτική: καθορίζεται αποκλειστικά από την ΕΚΤ και ασκείται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος. Η ΕΚΤ πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις τις γενικές κατευθυντήριες αρχές της οικονομικής πολιτικής της Ε.Ε. μόνο όμως στο μέτρο που δεν αντίκεινται στο πρωταρχικό της στόχο που είναι η σταθερότητα των τιμών.

3) Δημοσιονομική πολιτική: παραμένει στην αρμοδιότητα των εθνικών κυβερνήσεων σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Ένα πλέγμα, όμως, διατάξεων περιορίζει την πολιτική αυτή στα πλαίσια των αρχών, της εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών. Είναι η ρήτρα της σωτηρίας (no bail-out clause), η απαγόρευση χρηματοδότησης από την κεντρική τράπεζα και προνομιακής πρόσβασης στο πιστωτικό σύστημα και το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης που απαγορεύει την ύπαρξη υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων και συστήνει προϋπολογισμούς ισοσκελισμένους ή τελικά πλεονασματικούς. Προβλέπονται διαδικασίες ελέγχου των ελλειμμάτων και πολυμερούς εποπτείας, υποβολής προγραμμάτων σταθεροποίησης ενώ οι κύριες συστάσεις περιέχονται στις ετήσιες «Γενικές Κατευθυντήριες Αρχές Οικονομικών Πολιτικών (Broad Economic Policy Guidelines, BEPG).

4) Πολιτικές αγοράς εργασίας και απασχόλησης:

Παραμένουν σε εθνικό επίπεδο και αφορούν τη δράση των κυβερνήσεων, εργοδοτών και συνδικάτων για τον καθορισμό του πλαισίου λειτουργίας των αγορών εργασίας και τη διαπραγμάτευση των μισθολογικών διακανονισμών. Ειδικότερα, όμως, όσον αφορά τις πολιτικές απασχόλησης σύμφωνα με τη διαδικασία του Λουξεμβούργου σε εκτέλεση σχετικής επιταγής της Συνθήκης του Άμστερνταμ, έχουν καθιερωθεί οι ετήσιες κατευθυντήριες αρχές για την απασχόληση που αποτελούν συστάσεις προς τα κράτη μέλη με στόχο την επίτευξη πλήρους απασχόλησης.

5) Μικροοικονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές:

Οι πολιτικές αυτές ενσωματώνουν κυβερνητικές παρεμβάσεις που επηρεάζουν τη λειτουργία των αγορών και την κατανομή των πόρων σε αυτές. Οι σχετικές αρμοδιότητες επιμερίζονται σε κοινοτικό αλλά και σε εθνικό επίπεδο. Ένας θεμελιώδης πυλώνας του οικονομικού πλαισίου της ΟΝΕ είναι η λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Η Ε.Ε. εξέδωσε πάνω από 280 Οδηγίες για την εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών προκειμένου να επιτευχθούν οι προϋποθέσεις της κοινής αγοράς και ιδιαίτερα η ελεύθερη διακίνηση προϊόντων, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων και να εξασφαλισθεί ο ελεύθερος ανταγωνισμός εντός της κοινότητας. Εν τούτοις οι εθνικές κυβερνήσεις διατήρησαν την αρμοδιότητα σε ένα αριθμό διαρθρωτικών πολιτικών όπως οι ρυθμίσεις του βαθμού συμμετοχής των εργαζομένων στη λήψη των αποφάσεων, των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, του βαθμού απελευθέρωσης των κανονιστικών εργασιακών διατάξεων, των συστημάτων αμοιβής και αξιολόγησης της εργασίας. Η Ε.Ε. επιμένει και εκδίδει συστάσεις προς τις εθνικές κυβερνήσεις για την πραγματοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών που συμβάλουν στη μείωση του κόστους και την ανταγωνιστικότητα προϊόντων και υπηρεσιών αλλά η τελική απόφαση εναπόκειται στην ευθύνη των εθνικών κυβερνήσεων.

Μία σε βάθος ανάλυση του πλαισίου οικονομικής πολιτικής της ΟΝΕ περιέχεται στο μηνιαίο δελτίο Νοεμβρίου 2001 της ΕΚΤ (The economic policy framework in EMU, σελίδες 51-65) το οποίο καταλήγει ως εξής:

Η συνθήκη του Μάαστριχτ καθιέρωσε ένα κατανοητό σύνολο διατάξεων οικονομικής πολιτικής το οποίο μαζί με τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και την επιτυχή εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος εξοπλίζει την Ε.Ε. με ένα πλήρες πλαίσιο οικονομικής πολιτικής. Το πλαίσιο αυτό αφήνει σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, στα κράτη μέλη ελεύθερα πεδία άσκησης ορισμένων πολιτικών οι οποίες όμως πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τις κοινοτικές αρχές και στόχους ιδιαίτερα της επίτευξης σταθερότητας των τιμών, υγιών δημόσιων οικονομικών και υγιούς ανταγωνισμού. Οι υπάρχουσες διαδικασίες συντονισμού των οικονομικών πολιτικών αναθεωρούνται, βελτιώνονται και ενισχύονται. Εναπόκειται στα κράτη μέλη να υιοθετούν τις κατευθυντήριες αρχές οικονομικής πολιτικής και να συμβάλλουν στο μέλλον στην κατάρτιση ενός πιο αποδοτικού πλαισίου συντονισμού της οικονομικής πολιτικής.